

Sarajevo, 23.07.2018. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
16.07.2018.- 20.07.2018.

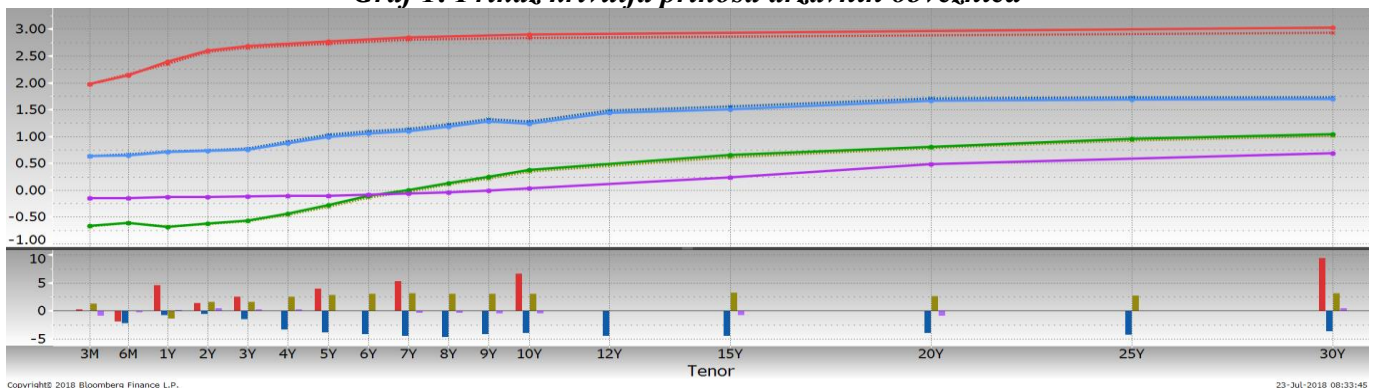
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	13.7.18	20.7.18	13.7.18	20.7.18	13.7.18	20.7.18	13.7.18	20.7.18
2 godine	-0,63	-0,62	2,58	2,59	0,74	0,74	-0,13	-0,12
5 godina	-0,31	-0,28	2,72	2,76	1,03	0,99	-0,10	-0,11
10 godina	0,34	0,37	2,83	2,89	1,27	1,23	0,04	0,04

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	13.7.18	20.7.18
3 mjeseca	-0,556	-0,555
6 mjeseci	-0,610	-0,610
1 godina	-0,645	-0,660

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 20.07.2018. godine (pune linije) i 13.07.2018. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica nisu bilježili značajnije promjene sve do petka, kada je zabilježen rast istih, a najveće promjene su zabilježene kod desetogodišnjih obveznica. Prinosi italijanskih obveznica kraćeg i srednjeg roka dospijeća su, posmatrano na sedmičnom nivou, zabilježili smanjenje od 5 do 9 baznih poena, dok su prinosi desetogodišnjih obveznica povećani za oko 4 bazna poena. Krajem protekle sedmice na tržištu su se pojavile špekulacije o novim političkim nesuglasticama, koje bi za cilj mogle imati smjenjivanje aktuelnog ministra finansija Italije g. Tria. Iako su ove navode iz Ministarstva finansija Italije odbacili, prinosi italijanskih obveznica su na kraju protekle sedmice zabilježili nešto veći rast u poređenju s prinosima sigurnijih obveznica. MMF je u najnovijim prognozama smanjio prognoze privrednog rasta eurozone na 2,2% za ovu godinu te na 1,9% za 2019. godinu, a navedene prognoze su za 0,2%, odnosno za 0,1% manje u odnosu na prognoze iz aprila. Ovaj izvještaj navodi da je privredni rast u Njemačkoj i Francuskoj bio slabiji od očekivanog u prvom kvartalu, kao i da se očekuje da političke turbulencije u Italiji negativno utiču na domaću potražnju.

Guverner Centralne banke Francuske g. De Galhau je prilikom izlaganja pred Parlamentom Francuske izjavio da bi prvo povećanje kamatnih stopa ECB-a moglo da se desi od ljeta 2019. godine u zavisnosti od kretanja ekonomskih indikatora, s tim da će monetarna politika ostati prilagodljiva, posebno zahvaljujući značajnom nivou imovine koja se nalazi u bilansima eurosistema.

On je dodao i to da bi neizvjesnost od prijetnji protekcionizma mogla uticati na poslovno povjerenje i investicije, kao i na finansijska tržišta, s tim da bi neizvjesnosti, koje utiču na izgleda privrednog rasta, vjerovatno mogle imati manji uticaj na inflatorna očekivanja.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije – EZ	JUN	2,0%	2,0%	1,9%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ	JUN	1,0%	0,9%	1,1%
3.	Stopa inflacije – Austrija	JUN	-	2,0%	1,9%
4.	Stopa inflacije – Italija	JUN	1,5%	1,4%	1,0%
5.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR)	MAJ	-	22,4	29,6
6.	Trgovinski bilans – EZ (u milijardama EUR)	MAJ	18,6	16,9	18,0
7.	Trgovinski bilans – Italija (u milijardama EUR)	MAJ	-	3,38	2,99
8.	Indeks građevinskog sektora – EZ (G/G)	MAJ	-	1,8%	1,2%
9.	Industrijske porudžbine – Italija (G/G)	MAJ	-	4,9%	7,2%
10.	Stopa nezaposlenosti – Holandija	JUN	3,8%	3,9%	3,8%
11.	GDP – Irska (kvartalno)	I kvartal	0,7%	-0,6%	2,8%

SAD

Tokom protekle sedmice zabilježen je rast prinosa američkih obveznica, koji je više bio izražen kod obveznica srednjeg i dugog roka, čime je povećan nagib američke krive prinosa, nakon što je tokom proteklih sedmica bilježeno smanjenje nagiba ove krive. Predsjednik Fed-a g. Powell je tokom protekle sedmice, u okviru redovnog polugodišnjeg izlaganja pred članovima američkog Kongresa, izjavio da privreda SAD još uvijek nije dostigla nivo pune zaposlenosti, dok su, istovremeno, rizici inflatornih očekivanja „grubo uravnoteženi“. Prema Powellovim riječima, nivo pune zaposlenosti predstavlja stanje privrede u kojem smanjenje nezaposlenosti počinje da stimulise rast inflacije. Međutim, prema navodima analitičara, ovakav stav predsjednika Powella, upućuje na to da bi on o pitanju daljeg povećanja referentne kamatne stope mogao biti oprezniji s obrazloženjem stanja na tržištu rada, odnosno činjenice da se stopa nezaposlenosti nalazi na nivou nižem od 4% tokom proteklih mjeseci, ali da to nije značajno podstaklo rast stope inflacije. Powell nije pokazao pretjeranu zabrinutost zbog smanjenja nagiba američke krive prinosa tokom dvodnevog izlaganja te je naveo da su članovi FOMC-a svjesni toga da se dio ove krive prinosa koji se odnosi na obveznice kraćeg roka dospijeća pomjerio naviše. Trenutni nivo krive prinosa odražava očekivanja učesnika na tržištu da će kamatne stope u SAD u dugom roku biti neutralne, odnosno da neće biti monetarno-stimulativne niti destimulativne. Pored Powellovih, značajnu pažnju investitora su privukle i izjave predsjednika SAD Trumpa, koji je tokom protekle sedmice kritikovao Fed zbog politike povećanja referentne kamatne stope. On je naveo da nije oduševljen činjenicom da Fed povećava troškove pozajmljivanja i time usporava privredu, što je izazvalo zabrinutost investitora zbog komentarisanja politike centralne banke, koja je prema američkim zakonima nezavisna od uticaja predsjednika i Kongresa SAD. Trump je, takođe, naveo da Kina, EU i druge zemlje manipulišu svojim valutama i niskim kamatnim stopama, a da istovremeno SAD povećava kamatne stope, zbog čega USD jača iz dana u dan te da to u velikoj mjeri oduzima konkurentnu prednost SAD. Pored toga, on je naveo da je administracija SAD spremna za uvođenje novih tarifa na uvoz dobara iz Kine, čija je vrijednost oko 500 milijardi USD. Navedeno je značajno pojačalo zabrinutost investitora od dalje eskalacije trgovinskog rata. Međutim, ministar finansija SAD Mnuchin je izjavio da ako Evropa vjeruje u slobodnu trgovinu, SAD su spremne da potpišu sporazum o slobodnoj trgovini te je naglasio da su SAD spremne za ovakav sporazum s Japanom i EU s ciljem otvaranja tržišta i podsticanja onog što je nazvao „realna trgovina“. Mnuchin je, takođe, naveo da predsjednik Trump u potpunosti podržava nezavisnost Fed-a i da ne pokušava da utiče na devizno tržište.

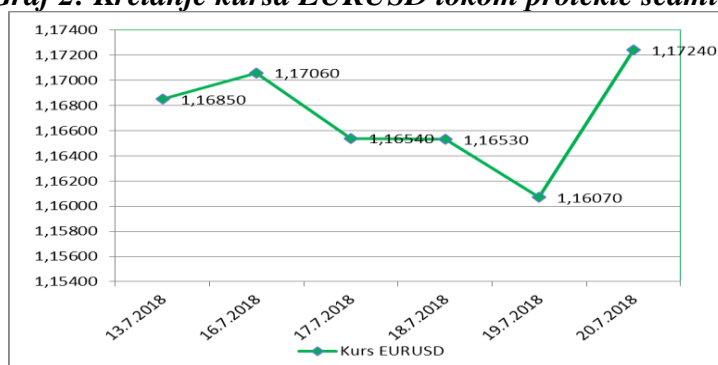
Prema podacima objavljenim tokom protekle sedmice, broj inicijalnih zahtjeva nezaposlenih za pomoć je tokom druge sedmice jula smanjen na najniži nivo od 1969. godine.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks povjerenja prerađivačkog sektora Fed iz Njujorka	JUN	21,0	22,6	25,0
2.	Indeks povjerenja prerađivačkog sektora Fed iz Filadelfije	JUN	21,5	25,7	19,9
3.	Indeks industrijske proizvodnje (M/M)	JUN	0,5%	0,6%	-0,5%
4.	Iskorištenost kapaciteta	JUN	78,3%	78,0%	77,7%
5.	Indeks proizvodnje prerađivačkog sektora	JUN	0,7%	0,8%	-1,0%
6.	Indeks započelih kuća (M/M)	JUN	-2,2%	-12,3%	4,8%
7.	Indeks građevinskih dozvola (M/M)	JUN	2,2%	-2,2%	-4,6%
8.	Indeks vodećih građevinskih dozvola (M/M)	JUN	0,4%	0,5%	0,0%
9.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	14.JUL	205.000	207.000	214.000

USD je početkom i sredinom protekle sedmice bilježio aprecijaciju pod uticajem očekivanja da će Fed do kraja godine još dva puta povećati referentnu kamatnu stopu. Međutim, izjave predsjednika SAD Trumpa su tokom trgovanja u petak uticale na snažnu deprecijaciju USD u odnosu na EUR, ali i druge valute trgovinskih partnera. Kurs EURUSD je tokom protekle sedmice povećan s nivoa od 1,1685 na nivo od 1,1724.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Tokom protekle sedmice objavljeni su podaci o inflaciji u Velikoj Britaniji, koji su ukazali na to da je stopa inflacije tokom juna iznosila 2,4%, koliko je zabilježeno i u prethodnom periodu, ali što je niže od očekivanih 2,6%. Iz Agencije za statistiku Velike Britanije je saopšteno da je inflacija ostala ispod očekivanih 2,6% uglavnom zbog usporenja u cijenama odjeće i obuće, gdje su cijene u junu smanjene za 0,3%, a u maju za 1,5%.

Sastanak MPC BoE će se održati 2. augusta, a prema istraživanjima Bloomberg-a 71% ekonomista očekuje da će doći do rasta kamatne stope, a tokom sedmice uoči sastanka će biti objavljen niz makroekonomskih podataka, koji će biti vodilja za odluku MPC.

Vlada Velike Britanije je zabilježila veći budžetski deficit nego što se očekivalo u junu, iako su troškovi pozajmljivanja tokom prva tri mjeseca tekuće finansijske godine bila najniža od 2007. godine. Deficit je u junu zabilježio nivo od 5,4 milijarde GBP u odnosu na godinu ranije kada je deficit iznosio 6,2 milijarde GBP. Deficit je ostao na nivou od 9,9% GDP-a, koliko je iznosio i 2010. godine kada je na mjesto ministra finansija došao Osborne i kada je započeo višegodišnji program smanjenja javne potrošnje.

Kancelarija za budžetsku odgovornost (OBR) je u martu objavila da se očekuje smanjenje potrošnje Vlade u odnosu na poreske prihode u ovoj finansijskoj godini na 37,1 milijardu GBP ili 1,8% GDP-a.

Novi ministar za Brexit Dominic Raab je za Sunday Telegraph izjavio da će Velika Britanija odbiti da plati 39 milijardi GBP po osnovu Brexita, ukoliko EU ne prihvati trgovinski sporazum.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Rightmove cijene kuća (G/G) JUL	-	1,4%	1,7%
2.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć JUN	-	7.800	-3.000
3.	Prosječne sedmične zarade bez bonusa (tromjesečno) MAJ	2,7%	2,7%	2,8%
4.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno) MAJ	4,2%	4,2%	4,2%
5.	Inflacija (G/G) JUN	2,6%	2,4%	2,4%
6.	Temeljna inflacija (G/G) JUN	2,1%	1,9%	2,1%
7.	Maloprodaja (G/G) JUN	3,5%	2,9%	4,1%
8.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP) JUN	-	13,3	4,7

Tokom protekle sedmice GBP je derecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,88339 na nivo od 0,89252, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,3222 na nivo od 1,3136.

JAPAN

Japan i EU su početkom protekle sedmice u Tokiju potpisali Sporazum o ekonomskom partnerstvu (EPA) koji će obuhvatati trećinu globalne privrede. Obje strane se nadaju da će isti djelovati kao odgovor na protekcionističke mjere koje je uveo američki predsjednik Trump. Zvaničnici EU očekuju da će sporazum stupiti na snagu početkom 2019. godine. Prema sporazumu EU će ukloniti carine za oko 99% uvoza iz Japana, dok će Japan ukloniti carine za oko 94% uvoza iz EU. Komesarka EU za trgovinu gđa Malmstrom je izjavila da je navedeni sporazum pokazatelj da dvije ekonomije vjeruju u otvorenu trgovinu, te da se protive unilateralizmu i protekcionizmu. S druge strane, ministar ekonomije g. Motegi je izjavio da japanske kompanije u SAD-u doprinose jačanju trgovine, zapošljavanju i investiranju u SAD.

Krajem protekle sedmice objavljen je podatak o stopi inflacije, koja je tokom juna, pod uticajem povećanja troškova energije, zadržala prethodni nivo od 0,7% na godišnjem nivou, dok se očekivao rast na 0,8%. Ekonomski analitičari su stava da objavljeni podaci potvrđuju očekivanja tržišta da će BoJ na sjednici, koja će se održati krajem mjeseca, smanjiti prognoze inflacije. Rezultati Reutersove ankete pokazali su da više od 40% japanskih kompanija vjeruje da je potrebno više od tri godine kako bi se dostigao ciljani nivo inflacije od 2%, a više od 1/4 ispitanih kompanija smatra da je taj cilj nedostizhan. Istovremeno, istraživanje Reutersa je pokazalo da 42% kompanija smatra da je odgovarajuća inflacija u Japanu između 0,5% i 1%, 19% smatra interval od 0% do 0,5% odgovarajućim, 24% između 1% i 1,5%, dok je samo 12% ispitanih kompanija koje nivo inflacije od 1,5% do 2% i više smatraju odgovarajućim.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

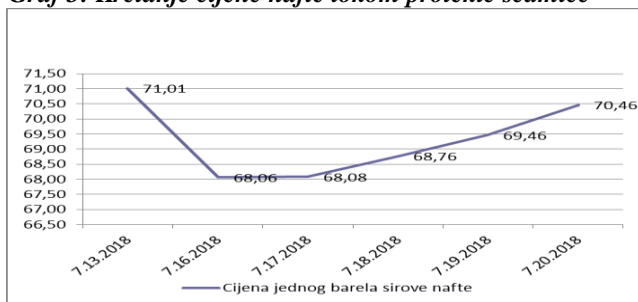
	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije (G/G) JUN	0,8%	0,7%	0,7%
2.	Temeljna inflacija (G/G) JUN	0,4%	0,2%	0,3%
3.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY) JUN	531,2	721,4	-580,5
4.	Izvoz (G/G) JUN	7,0%	6,7%	8,1%
5.	Uvoz (G/G) JUN	5,3%	2,5%	14,0%
6.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) F JUN	-	11,4%	14,9%
7.	Indeks ukupne industrijske aktivnosti (M/M) MAJ	0,0%	0,1%	1,0%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURJPY zabilježio pad s nivoa od 131,30 na nivo od 130,63. JPY je aprecirao i u odnosu na USD te je kurs USDJPY zabilježio smanjenje s nivoa od 112,38 na nivo od 111,41.

NAFTA I ZLATO

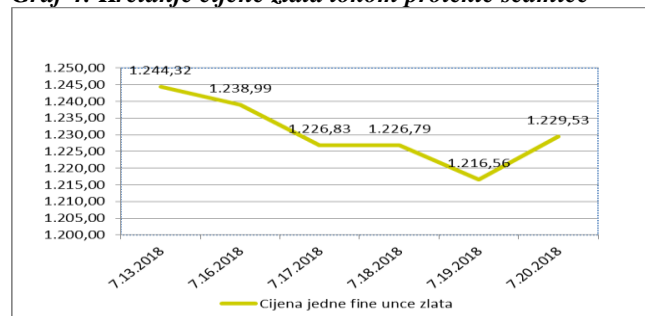
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 71,01 USD (60,77 EUR). Tokom trgovanja u ponedjeljak cijena nafte je zabilježila snažno smanjenje pod uticajem najave Saudijske Arabije da bi mogla povećati obim ponude ovog energenta pojedinim azijskim kupcima. Ovaj period je obilježila i izjava ministra finansija SAD g. Mnuchina da će SAD razmotriti opciju da pojedini kupci nafte iz Irana budu izuzeti od sankcija koje su SAD ponovo uvele Iranu i koje će stupiti na snagu početkom novembra ove godine. Međutim, polovinom protekle sedmice cijena ovog energenta je bilježila snažan rast pod uticajem informacija da su američke zalihe nafte smanjene za 1,6 miliona barela na sedmičnom nivou, kao i najave Saudijske Arabije da će tokom augusta doći do smanjenja proizvodnje i isporuke nafte u ovoj zemlji za oko 100.000 barela na dnevnom nivou. Obim proizvodnje nafte u SAD je početkom tekućeg mjeseca dostigao nivo od 11 miliona barela nafte na dnevnom nivou. Proizvodnja nafte u SAD je od novembra prošle godine povećana za 1 milion barela nafte dnevno, što je rezultat snažnog rasta proizvodnje nafte iz škriljca. Na zatvaranju tržišta u petak cijena nafte je iznosila 70,46 USD (60,10 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.244,32 USD (1.064,89 EUR). Početkom protekle sedmice cijena zlata je bilježila smanjenje pod uticajem aprecijacije USD i iščekivanja izlaganja predsjednika Federalnih rezervi g. Powella pred članovima američkog Kongresa. Ovo smanjenje je intenzivirano nakon što je Powell u govoru veoma pozitivno ocijenio stanje u privredi SAD te singalizirao da će se pozitivni trendovi u ovoj ekonomiji nastaviti, što je pojačalo očekivanja o još dva povećanja referentne kamatne stope tokom tekuće godine. Ova očekivanja imaju negativan uticaj na kretanje cijene jedne fine unce zlata, koja se nalazi na najnižem nivou u posljednjih godinu dana. Pod uticajem navedenog i snažne aprecijacije USD u odnosu na EUR i druge valute trgovinskih partnera, cijena ovog plemenitog metala je do kraja sedmice bilježila snažno smanjenje. Snažna deprecijacija USD zabilježena u petak, nakon izjava predsjednika SAD Trumpe, kojima je kritikovao Fed, te naveo da Kina, EU i druge zemlje manipulišu deviznim kursovima i niskim kamatnim stopama, uticala je na rast cijene ovog plemenitog metala. Na zatvaranju tržišta cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.229,53 USD (1.048,73 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.